

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองศึกษาผลจากประชากรกลุ่มเดียววัดครั้งเดียว ดำเนินการวิจัยโดยใช้แผนการเรียนรู้ละครสร้างสรรค์ จำนวน 6 แผน ตามกระบวนการละครสร้างสรรค์ ทำการประเมินทักษะการสื่อสารด้วยท่าทางของผู้เรียนโดยผู้เรียน เพื่อนและครู เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ในการส่งเสริมทักษะการสื่อสารด้วยท่าทางสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - 3) โรงเรียนบ้านหนองมะจับ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยตั้งเกณฑ์การผ่านสาระการเรียนรู้ไว้ที่ร้อยละ 50 เนื่องจากเป็นครั้งหนึ่งของคะแนนเต็ม ตามเกณฑ์การผ่านของคะแนนที่ใช้ในการตัดสินการเรียนของผู้เรียนโดยทั่วไป

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - 3) โรงเรียนบ้านหนองมะจับ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีอยู่ 6 รายการ ได้แก่

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ละครสร้างสรรค์ จำนวน 6 แผน ได้แก่

1.1 แผนการเรียนรู้ประสาทสัมผัสห้า

1.2 แผนการเรียนรู้การสร้างสรรค์การเคลื่อนไหว

1.3 แผนการเรียนรู้ท่ายืน เดิน นั่ง นอน

1.4 แผนการเรียนรู้ละครใบ้แสนสนุก

1.5 แผนการเรียนรู้ละครพูดค้นคว้า

1.6 แผนการเรียนรู้รวมรสศิลปะ

2. แบบประเมินความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการสื่อสารออกมาด้วยท่าทางโดยตนเอง

เป็นแบบประเมินความเข้าใจในทักษะการสื่อสารด้วยท่าทางที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และต้องการสื่อสารความเข้าใจของตนออกมาให้ผู้สังเกตเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ตนมีความเข้าใจนั้น โดยทำการสื่อสารความเข้าใจของตนออกมาด้วยท่าทางต่างๆ ตามแผนการเรียนรู้แต่ละแผน ซึ่งจะเป็นการประเมิน

ความเข้าใจในการเรียนรู้โดยตนเองของผู้เรียน แบ่งการประเมินออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วจึงนำคะแนนรวมที่ได้มาจัดระดับคุณภาพของผู้เรียนออกเป็น 4 ระดับคือ ปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมาก ตามเกณฑ์ของคะแนนเต็มที่ตั้งขึ้นในแต่ละแผนซึ่งมีความแตกต่างกันตามกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละแผนที่ได้จัดขึ้น

3. แบบประเมินผลการสื่อสารด้วยท่าทางของผู้เรียนโดยผู้ชม(เพื่อนและครู) เป็นแบบประเมินผลการสื่อสารที่ผู้ชมทำการประเมินผู้เรียนหลังจากที่ได้ชมการสื่อสารด้วยท่าทางของผู้เรียนที่ได้ แสดงออกมาด้วยท่าทางต่างๆ ตามแผนการเรียนรู้แต่ละแผน แบ่งการประเมินออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วจึงนำคะแนนรวมที่ได้มาจัดระดับคุณภาพของผู้เรียนออกเป็น 4 ระดับคือ ปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมาก ตามเกณฑ์ของคะแนนเต็มที่ตั้งขึ้นในแต่ละแผนซึ่งมีความแตกต่างกันตามกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละแผนที่ได้จัดขึ้น

4. rubric ประเมินทักษะการสื่อสารด้วยท่าทาง เป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินทักษะการสื่อสารด้วยท่าทางของผู้เรียนโดยตนเอง และ แบบประเมินทักษะการสื่อสารด้วยท่าทางของผู้เรียนโดยผู้ชม (เพื่อนและครู) เป็นผู้ประเมิน ประกอบไปด้วย

4.1 ประเด็นการประเมิน

4.2 ระดับคะแนน

5. บันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้เขียนบันทึกความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ความคิดเห็นหรือสิ่งอื่นๆ ที่ผู้เรียนอยากเขียนเล่าให้ผู้วิจัยทราบ หลังจากได้รับการส่งเสริมทักษะการสื่อสารด้วยท่าทางโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยายของงานวิจัย

6. บันทึกผลหลังการสอนของครู สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบันทึกสิ่งที่ผู้สอนสังเกตเห็นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในแต่ละแผนการเรียนรู้ของกระบวนการละครสร้างสรรค์ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยายของงานวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีทั้งหมด 6 รายการ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ละครสร้างสรรค์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1.2 ศึกษาวิธีการจัดทำแผนการเรียนรู้การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์

1.3 สร้างแผนการเรียนรู้การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์

1.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของสิ่งที่จะประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เท่ากับ 0.89 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแผนการเรียนรู้จำนวน 2 แผนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 9 คน ของโรงเรียนบ้านโป่ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนข้างเคียงที่มีสภาพคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากร ปรับปรุงในส่วนที่บกพร่อง

1.6 นำไปใช้จริง

2. แบบประเมินความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการสื่อสารออกมาด้วยท่าทางโดยตนเอง เป็นแบบประเมินที่ผู้เรียนทำการประเมินทักษะการสื่อสารด้วยท่าทางของตนเองที่แสดงออกมาตามกิจกรรมต่างๆ ในแผนการเรียนรู้ของกระบวนการสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยจัดให้ ดำเนินการสร้างขึ้นตามกิจกรรมต่างๆ ของแผนการเรียนรู้ละครสร้างสรรค์ แผนที่ 2 - 5 ที่มีการแสดงออกโดยการสื่อสารด้วยท่าทางเพื่อใช้วัดทักษะการสื่อสารด้วยท่าทางของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษากิจกรรมต่างๆ ของแผนการเรียนรู้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ แผนที่ 2 - 5 ที่มีการแสดงออกด้วยการสื่อสารด้วยท่าทาง เพื่อนำมาสร้างข้อคำถามในการวัดความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการสื่อสารออกมาด้วยท่าทางเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้

2.2 สร้างแบบประเมินความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการสื่อสารออกมาด้วยท่าทางโดยตนเอง เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ว่าคุณสมบัติที่ต้องการสื่อสารด้วยท่าทางออกมาเป็นสิ่งใด ตามกิจกรรมของแผนการเรียนรู้ละครสร้างสรรค์ แผนที่ 2 - 5 ที่มีการแสดงออกโดยการสื่อสารด้วยท่าทาง ถ้าผู้อื่นทายถูกแสดงว่าคุณสมบัติในการสื่อสารออกมาด้วยท่าทาง แต่ถ้าผู้อื่นทายไม่ถูกแสดงว่าคุณสมบัติยังขาดทักษะในการสื่อสารออกมาด้วยท่าทาง ต้องทำการสื่อสารด้วยท่าทางออกมาใหม่จนกว่าผู้อื่นจะทายได้ถูก มีวิธีการให้คะแนนโดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	ได้	5	คะแนน
มาก	ได้	4	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

โดยใช้รูปบrikส์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นเกณฑ์ในการให้คะแนน

2.3 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของ สิ่งที่จะประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน ได้เท่ากับ 1.00

3. แบบประเมินผลการสื่อสารด้วยท่าทางของผู้เรียนโดยผู้ชม (เพื่อนและครู) ทำหน้าที่ เป็นผู้ประเมินผู้เรียนหลังจากที่ได้ชมการแสดงท่าทางต่างๆ ที่ผู้เรียนแสดงออกมา ดำเนินการสร้าง ขึ้นตามกิจกรรมของแผนการเรียนรู้ละครสร้างสรรค์ แผนที่ 2 - 5 ที่มีการแสดงออกโดยการ สื่อสารด้วยท่าทางของผู้เรียนเพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ว่าคุณเรียนต้องการสื่อสารท่าทางออกมาเป็นสิ่งที่ใด มี ขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษากิจกรรมต่างๆ ของแผนการเรียนรู้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ แผนที่ 2 - 5 ที่มีการแสดงออกโดยการสื่อสารด้วยท่าทาง เพื่อนำมาสร้างข้อคำถามในการวัดความเข้าใจ ในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการสื่อสารออกมาด้วยท่าทางเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ แล้วจึงนำมาสร้างข้อคำถาม ของแบบประเมิน

3.2 สร้างแบบประเมินผลการสื่อสารด้วยท่าทางของผู้เรียนโดยผู้ชม มีวิธีการให้ คะแนนโดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	ได้	5	คะแนน
มาก	ได้	4	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

โดยใช้รูปrikส์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นเกณฑ์ในการให้คะแนน

3.3 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของ สิ่งที่จะประเมินหาเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน ได้เท่ากับ 1.00

4. รูปrikส์ประเมินทักษะการสื่อสารด้วยท่าทาง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างรูปrikส์เพื่อประเมินทักษะการสื่อสารด้วยท่าทาง

4.2 วิเคราะห์แผนการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการฝึกทักษะการสื่อสาร ด้วยท่าทางแล้วจึงกำหนดประเด็นการประเมินแต่ละประเด็นให้ครอบคลุมกิจกรรมการเรียนรู้ของ แผนการเรียนรู้ในแต่ละแผน

4.3 เขียนรายละเอียดของประเด็นการประเมินแต่ละประเด็นออกเป็นระดับ คะแนน โดยแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง ปฏิบัติได้	มากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง ปฏิบัติได้	มาก

3 คะแนน	หมายถึง ปฏิบัติได้	ปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง ปฏิบัติได้	น้อย
1 คะแนน	หมายถึง ปฏิบัติได้	น้อยที่สุด

4.4 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของเครื่องมือได้ค่าเท่ากับ 1.00 ปรับปรุงส่วนบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. บันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน มีกรอบในการเขียนคือ มีคำอธิบายในการบันทึกความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้ตามความรู้ ความเข้าใจ และตามความรู้สึนึกคิดของผู้เรียนที่ได้รับจากการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

6. บันทึกผลหลังการสอนของครู มีประเด็นเพื่อให้ผู้บันทึกเขียนบันทึกอยู่ 3 ส่วน คือ

- 6.1 ผลการเรียนรู้
- 6.2 ปัญหาและอุปสรรค
- 6.3 วิธีแก้ปัญห

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมทักษะการสื่อสารด้วยท่าทางหลังการใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ โดยยึดเกณฑ์การประเมินการผ่านสาระการเรียนรู้ศิลปะขั้นต่ำของโรงเรียน โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ที่ร้อยละ 50 เนื่องจากเป็นครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม ตามเกณฑ์การผ่านของคะแนนที่ใช้ในการตัดสินการเรียนของผู้เรียนโดยทั่วไปและได้คุณภาพการประเมินโดยรวมในระดับดีถึงดีมาก